

U S T A W A

z dnia 2024 r.

**o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych
ustaw^{1), 2)}**

Art. 1. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2509) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1:
 - a) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
 - „4) nadawaniem utworu jest jego rozpowszechnianie drogą emisji radiowej lub telewizyjnej prowadzonej w sposób bezprzewodowy (naziemny lub satelitarny) lub w sposób przewodowy, w tym przesyłanie przez organizację radiową lub telewizyjną sygnału zawierającego program innemu podmiotowi w taki sposób, że nie jest on publicznie dostępny w trakcie tego przesyłu, w celu przejęcia programu przez ten podmiot w całości i bez zmian oraz równoczesnego i integralnego przekazania go do powszechnego odbioru (wprowadzenie bezpośrednie);
 - 5) reemitowaniem utworu jest jego rozpowszechnianie przez inny podmiot niż pierwotnie nadający lub pod którego kontrolą i na którego odpowiedzialność takie pierwotne nadawanie jest prowadzone, drogą przejmowania w całości i bez zmian programu organizacji radiowej lub telewizyjnej oraz równoczesnego i integralnego przekazywania tego programu do powszechnego odbioru, niezależnie od sposobu, w jaki reemitent otrzymuje sygnał umożliwiający mu reemisję, w tym programu nadawanego drogą wprowadzenia bezpośredniego;”

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża:

- 1) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 z dnia 17 kwietnia 2019 r. ustanawiającą przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 93/83/EWG (Dz. Urz. UE L 130 z 17.05.2019, str. 82);
 - 2) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz. Urz. UE L 130 z 17.05.2019, str. 92).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych i ustawę z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

- b) w pkt 20 w lit. b kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 21–23 w brzmieniu:
- „21) eksploracją tekstów i danych jest ich analiza wyłącznie przy zastosowaniu zautomatyzowanej techniki służącej do analizowania tekstów i danych w postaci cyfrowej w celu wygenerowania informacji obejmujących w szczególności wzorce, tendencje i korelacje;
 - 22) dostawcą usług udostępniania treści online jest usługodawca w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), którego głównym celem albo jednym z głównych celów jest przechowywanie i udzielanie publicznego dostępu do dużej liczby utworów lub przedmiotów praw pokrewnych zamieszczanych przez usługobiorców, które to utwory lub przedmioty praw pokrewnych są przez niego organizowane i promowane w celach zarobkowych; za takich dostawców nie uznaje się w szczególności dostawców takich usług, jak niedziałające w celach zarobkowych encyklopedie internetowe, repozytoria naukowe i edukacyjne, platformy tworzenia otwartego oprogramowania i platformy wymiany otwartego oprogramowania, dostawców usług komunikacji elektronicznej w rozumieniu *ustawy z dnia ... Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U.)*³⁾, internetowych platform handlowych oraz usług w chmurze dla przedsiębiorstw i usług w chmurze obliczeniowej, które umożliwiają usługobiorcom zamieszczanie treści na własny użytek;
 - 23) dodatkową usługą online jest usługa dostarczana w systemie teleinformatycznym w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, polegająca na przekazywaniu do powszechnego odbioru przez organizację radiową lub telewizyjną lub pod jej kontrolą i na jej odpowiedzialność, audycji telewizyjnych lub radiowych równocześnie z ich nadawaniem lub w określonym czasie po ich nadaniu przez tę organizację oraz na przekazywaniu do powszechnego odbioru wszelkich materiałów dodatkowych w stosunku do takiego nadania, które wzbogacają lub w inny sposób poszerzają nadawane audycje, w szczególności przez zapowiedzi, uzupełnianie lub ocenę treści danej audycji.”;

2) po art. 6¹ dodaje się art. 6² i art. 6³ w brzmieniu:

³⁾ Projekt zgłoszony do Wykazu prac legislacyjnych i programowych RM pod nr UC7.

„Art. 6². 1. Rozpowszechnianie przez organizację radiową lub telewizyjną drogą przewodową lub bezprzewodową utworów odnoszących się do:

- 1) audycji radiowych,
- 2) audycji telewizyjnych o charakterze informacyjnym, publicystycznym lub będących jej własnymi produkcjami w całości przez nią finansowanymi
– w ramach świadczenia dodatkowej usługi online, jak również zwielokrotnianie takich utworów, niezbędne w celu świadczenia takiej dodatkowej usługi online, umożliwienia dostępu do niej lub korzystania z niej w odniesieniu do audycji, o których mowa w pkt 1 i 2, uznaje się, do celów wykonywania praw autorskich dotyczących tych czynności, za mające miejsce wyłącznie w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym organizacja radiowa lub telewizyjna posiada swoje główne przedsiębiorstwo.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do nadawania telewizyjnego wydarzeń sportowych oraz zawartych w tych nadaniach utworów.

Art. 6³. 1. Strony, ustalając wysokość wynagrodzenia za korzystanie z praw, do których zastosowanie ma zasada państwa pochodzenia określona w art. 6¹ ust. 1 i 2 oraz w art. 6² ust. 1, uwzględniają wszystkie aspekty nadania lub świadczenia dodatkowej usługi online, takie jak: odbiorców oraz dostępne wersje językowe i cechy nadania lub usługi, w tym czas dostępności online programów udostępnianych w ramach tej usługi. Nie wyklucza to możliwości ustalenia wysokości wynagrodzenia na podstawie przychodów organizacji radiowej lub telewizyjnej.

2. Przepisy art. 6¹ ust. 1 i 2 oraz art. 6² ust. 1 pozostają bez uszczerbku dla swobody umów przysługującej uprawnionym oraz organizacjom radiowym i telewizyjnym, która pozwala im uzgodnić ograniczenia w odniesieniu do korzystania z utworów.”;

- 3) art. 21¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 21¹.1. Wolno reemitować utwory wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi.

2. Obowiązku pośrednictwa właściwej organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do:

- 1) praw, z których organizacja radiowa lub telewizyjna korzysta w odniesieniu do jej własnych transmisji, niezależnie od tego czy dane prawa należą do tej organizacji, czy też zostały na nią przeniesione przez innego uprawnionego;

- 2) reemitowania utworów pierwotnie nadawanych wyłącznie w systemie teleinformatycznym w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną;
- 3) reemitowania utworów za pośrednictwem usługi dostępu do Internetu, o której mowa w art. 2 akapit 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiającego środki dotyczące dostępu do otwartego internetu oraz zmieniającego dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 w sprawie roamingu w publicznych sieciach łączności ruchomej wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 310 z 26.11.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 27 z 3.02.2016, str. 14 i Dz. Urz. UE L 321 z 17.12.2018, str. 1), chyba że jest ono dokonywane w sposób umożliwiający dostęp do nich wyłącznie upoważnionym użytkownikom.

3. W przypadku sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi. W przypadku sporów związanych z zawarciem i warunkami umowy w zakresie praw, o których mowa w ust. 2 pkt 1, przepis art. 85 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku reemitowania utworów nadawanych techniką wprowadzania bezpośredniego nadawca i reemitent dokonują jednej czynności rozpowszechniania utworu, przy czym każdy w nich obowiązany jest uzyskać zgodę uprawnionego odpowiednio na nadawanie oraz reemitowanie.”;

- 4) w rozdziale 3 po oddziale 2 dodaje się oddział 2a w brzmieniu:

„Oddział 2a

Przepisy szczególne dotyczące dostawców usług udostępniania treści online

Art. 22¹. 1. Dostawca usług udostępniania treści online dokonuje publicznego udostępnienia utworu zamieszczonego przez usługobiorcę, jeżeli po zamieszczeniu przez usługobiorcę udziela publicznego dostępu do tego utworu.

2. Zgoda uprawnionego na publiczne udostępnienie utworu przez dostawcę usług udostępniania treści online obejmuje również zgodę na publiczne udostępnienie tego

utworu przez usługobiorcę za pośrednictwem tego dostawcy, jeżeli nie jest dokonywane przez usługobiorcę w celach zarobkowych lub nie przynosi mu znaczących przychodów.

3. Do czynności publicznego udostępniania, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisu art. 14 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

Art. 22². 1. Dostawca usług udostępniania treści online, który bez wymaganej zgody uprawnionego dokonał publicznego udostępnienia utworu zamieszczonego przez usługobiorcę, ponosi z tego tytułu odpowiedzialność, chyba że wykaze, że:

- 1) dołożył należytej staranności, aby uzyskać tę zgodę oraz
- 2) dołożył należytej staranności – zgodnie z wysokimi standardami staranności zawodowej w sektorze – aby uniemożliwić dostęp do tego utworu, jeżeli uprawniony przekazał mu informacje odpowiednie i niezbędne do osiągnięcia tego celu, pozwalające w szczególności na ustalenie uprawnionego i identyfikację utworu z uwzględnieniem dostępnych środków technologicznych, oraz
- 3) działał niezwłocznie po otrzymaniu od uprawnionego należycie uzasadnionego żądania zablokowania dostępu do tego utworu lub usunięcia go ze swoich stron internetowych, a także dołożył należytej staranności, aby uniemożliwić dostęp do tego utworu w przyszłości, na zasadach określonych w pkt 2.

2. Dostawca usług udostępniania treści online, którego usługi są dostępne publicznie na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym krócej niż trzy lata i którego roczny obrót nie przekracza równowartości 10 mln EUR, ponosi odpowiedzialność za publiczne udostępnienie utworu bez wymaganej zgody uprawnionego, chyba że wykaze okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, a także że działał niezwłocznie po otrzymaniu od uprawnionego należycie uzasadnionego żądania zablokowania dostępu do tego utworu lub usunięcia go ze swoich stron internetowych. Jeżeli średnia miesięczna liczba pojedynczych odwiedzających tego dostawcy usług, obliczona na podstawie poprzedniego roku kalendarzowego, przekracza 5 milionów, jest on również obowiązany wykazać, że dołożył należytej staranności, aby uniemożliwić dostęp do utworu, jeżeli uprawniony przekazał mu informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Roczny obrót oblicza się zgodnie z zaleceniem Komisji Europejskiej z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącym definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich (Dz. Urz. UE L 124 z 20.05.2003, str. 36).

3. Oceny, czy dany dostawca usług udostępniania treści online spełnił przesłanki zwolnienia z odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje się zgodnie z zasadą proporcjonalności, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności sprawy, w szczególności rodzaj i skalę świadczonych usług, krąg usługobiorców, rodzaj udostępnianych utworów oraz dostępność i koszt odpowiednich i skutecznych środków uniemożliwiających dostęp do poszczególnych utworów lub zapobiegających ich ponownemu zamieszczaniu przez usługobiorców.

Art. 22³. 1. Współpraca między dostawcą usług udostępniania treści online a uprawnionym w zakresie stosowania przepisów art. 22² ust. 1 i 2 nie może prowadzić do niedostępności utworów zamieszczanych przez usługobiorcę zgodnie z prawem, w szczególności na podstawie przepisów o dozwolonym użytku. Działania podejmowane przez dostawcę usług nie mogą prowadzić do zautomatyzowanego uniemożliwiania dostępu do utworów, blokowania dostępu lub ich usuwania, jeżeli publiczne udostępnienie tych utworów nie narusza praw autorskich w sposób oczywisty.

2. Dostawca usług udostępniania treści online niezwłocznie informuje usługobiorcę o każdym przypadku uniemożliwienia dostępu do zamieszczonego przez niego utworu, zablokowania dostępu lub usunięcia utworu.

Art. 22⁴. Dostawca usług udostępniania treści online udostępnia uprawnionemu, na jego żądanie:

- 1) odpowiednie informacje na temat funkcjonowania swoich praktyk w odniesieniu do współpracy z uprawnionymi, o której mowa w art. 22³;
- 2) informacje na temat wykorzystywania utworów, co do których uzyskał zgodę uprawnionego na ich publiczne udostępnienie, niezbędne do określenia wysokości wynagrodzenia należnego uprawnionemu od dostawcy usług.

Art. 22⁵. 1. Dostawca usług udostępniania treści online umożliwia usługobiorcy składanie skarg i dochodzenie roszczeń, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, w przypadku uniemożliwienia dostępu do utworu zamieszczonego przez usługobiorcę, zablokowania dostępu do tego utworu lub jego usunięcia.

2. Skarga nie podlega opłacie i jest rozpatrywana bez zbędnej zwłoki, wyłącznie na podstawie zamieszczonych w niej informacji i załączonych do niej dokumentów oraz informacji i żądań uprawnionego, o których mowa w art. 22² ust. 1 pkt 2 i 3.

3. W przypadku uznania skargi za uzasadnioną dostawca usług udostępniania treści online niezwłocznie umożliwia dostęp do utworu, odblokowuje dostęp do utworu lub

przywraca usunięty utwór oraz niezwłocznie informuje usługobiorcę o pozytywnym rozpatrzeniu skargi. Skargę uważa się za uzasadnioną w szczególności wtedy, gdy zamieszczenie utworu nastąpiło za zgodą uprawnionego lub na podstawie przepisów o dozwolonym użytku.

4. W przypadku uznania skargi za nieuzasadnioną dostawca usług udostępniania treści online niezwłocznie informuje o tym usługobiorcę i przedstawia zwięzłe pisemne uzasadnienie faktyczne i prawne.

5. Uznanie skargi za nieuzasadnioną nie może nastąpić w sposób zautomatyzowany.

6. Przedmiot skargi, o której mowa w ust. 1, może być poddany mediacji, o której mowa w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.⁴⁾).

Art. 22⁶. 1. Działania dostawcy usług udostępniania treści online oraz uprawnionego, o których mowa w art. 22¹–22⁵, nie mogą prowadzić do identyfikacji indywidualnych usługobiorców ani do przetwarzania ich danych osobowych, chyba że odbywa się to zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych, o których mowa w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, w ustawie z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2024 r. poz. 34), w ustawie z dnia 29 grudnia 2005 r. o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji (Dz. U. poz. 2258 oraz z 2006 r. poz. 377 i 1600) oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35).

2. Dostawca usług udostępniania treści online informuje usługobiorcę o warunkach korzystania ze swoich usług, w tym o możliwości korzystania z utworów na podstawie przepisów o dozwolonym użytku.

Art. 22⁷. Przepisy niniejszego oddziału nie nakładają na dostawcę usług udostępniania treści online ogólnego obowiązku monitorowania, czy publiczne udostępnienie utworu zamieszczonego przez usługobiorcę następuje zgodnie z prawem.”;

⁴⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1606, 1615, 1667 i 1860.

5) po art. 26¹ dodaje się art. 26² i art. 26³ w brzmieniu:

„Art. 26². 1. Biblioteki, muzea, archiwa oraz instytucje kultury, których statutowym zadaniem jest gromadzenie, ochrona i upowszechnianie zbiorów dziedzictwa filmowego lub fonograficznego, zwane dalej „instytucjami dziedzictwa kulturowego”, a także podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mogą zwielokrotniać utwory w celu eksploracji tekstów i danych do celów badań naukowych, z wyłączeniem tworzenia generatywnych modeli sztucznej inteligencji, jeżeli czynności te nie są dokonywane w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej.

2. Utwory zwielokrotnione zgodnie z ust. 1 mogą być przechowywane do celów badań naukowych, w tym weryfikacji wyników tych badań. Przechowywanie utworów odbywa się z zachowaniem poziomu bezpieczeństwa zapewniającego dostęp do tych utworów wyłącznie upoważnionym osobom, z uwzględnieniem procedur uwierzytelniających.

3. Uprawniony może stosować środki zapewniające bezpieczeństwo i integralność sieci i baz danych, w których utwory są przechowywane, wyłącznie w takim zakresie, jaki jest niezbędny do osiągnięcia tego celu.

Art. 26³. 1. Wolno zwielokrotniać rozpowszechnione utwory w celu eksploracji tekstów i danych, z wyłączeniem tworzenia generatywnych modeli sztucznej inteligencji, chyba że uprawniony zastrzegł inaczej.

2. Zastrzeżenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być adekwatne do sposobu udostępniania utworów. W przypadku utworów publicznie udostępnionych w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, zastrzeżenie następuje w formie nadającym się do odczytu maszynowego, wraz z metadanymi, w rozumieniu ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1524).

3. Utwory zwielokrotnione zgodnie z ust. 1 mogą być przechowywane wyłącznie w celu eksploracji tekstów i danych, tak długo, jak jest to konieczne do osiągnięcia tego celu.”;

6) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. 1. Instytucje oświatowe oraz podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mogą

na potrzeby zilustrowania treści przekazywanych w celach dydaktycznych lub w celu prowadzenia działalności naukowej korzystać z rozpowszechnionych utworów w oryginale i w tłumaczeniu, w tym zwielokrotnić rozpowszechnione drobne utwory lub fragmenty większych utworów nieprzekraczające 20% objętości utworu, pod warunkiem że korzystanie to nie ma charakteru zarobkowego oraz odbywa się na odpowiedzialność tej instytucji lub podmiotu, na ich terenie lub w innym miejscu, lub za pośrednictwem bezpiecznego środowiska elektronicznego dostępnego, dzięki zastosowaniu procedur uwierzytelniających, tylko dla uczących się i nauczających lub prowadzących działalność naukową w danej instytucji lub podmiocie.

2. Uznaje się, że korzystanie z utworu na potrzeby zilustrowania treści przekazywanych w celach dydaktycznych za pośrednictwem bezpiecznego środowiska elektronicznego, w sposób określony w ust. 1, odbywa się w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym dana instytucja oświatowa lub podmiot mają siedzibę.”;

7) w art. 28 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Instytucje oświatowe, uczelnie, federacje podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, instytuty badawcze prowadzące działalność, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498 oraz z 2023 r. poz. 1672), instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk prowadzące działalność, o której mowa w art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2020 r. poz. 1796), Centrum Łukasiewicz i instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz prowadzące działalność, o której mowa w art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz. U. z 2020 r. poz. 2098 oraz z 2023 r. poz. 1672), oraz instytucje dziedzictwa kulturowego mogą:

- 1) użyczać, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych,
- 2) zwielokrotnić utwory znajdujące się na stałe we własnych zbiorach, niezależnie od formatu lub nośnika, w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony tych zbiorów,
- 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek

– jeżeli czynności te nie są dokonywane w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej.”;

8) w rozdziale 3:

a) oddział 6 otrzymuje brzmienie:

„Oddział 6

Postanowienia wspólne dotyczące korzystania z utworów niedostępnych w handlu określonego w oddziałach 6a i 6b

Art. 35¹⁰. 1. Utworami niedostępными w handlu są utwory, w odniesieniu do których, w wyniku działań przeprowadzonych w dobrej wierze i z należytą starannością, stwierdzono, że nie są one dostępne publicznie za pośrednictwem kanałów dystrybucji właściwych dla danego rodzaju utworów w zakresie zaspokajającym racjonalne potrzeby odbiorców. Przy określaniu dostępności utworu nie uwzględnia się dostępności jego opracowań.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania, stowarzyszeń twórców, artystów wykonawców i producentów, izb gospodarczych oraz organizacji zrzeszających instytucje dziedzictwa kulturowego może określić, w drodze rozporządzenia, kanały dystrybucji, których sprawdzenie jest w szczególności wymagane w ramach działań, o których mowa w ust. 1, uwzględniając specyfikę dystrybucji danego rodzaju utworów oraz to, że wiedzę o kanałach dystrybucji może posiadać uprawniony.

Art. 35¹¹. Za utwór niedostępny w handlu nie może zostać uznany utwór, w odniesieniu do którego istnieje duże prawdopodobieństwo, że będzie dostępny w handlu w przyszłości.

Art. 35¹². W odniesieniu do zbioru utworów działania, o których mowa w art. 35¹⁰ ust. 1, mogą polegać na wrywkowym badaniu dostępności w handlu wybranych utworów należących do zbioru, chyba że za badaniem dostępności poszczególnych utworów przemawia znaczące prawdopodobieństwo ich dostępności.

Art. 35¹³. Jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że pierwsze rozpowszechnienie utworu w danej wersji językowej miało miejsce na terytorium

innego państwa, działania, o których mowa w art. 35¹⁰ ust. 1, powinny polegać również na zbadaniu dostępności utworu w handlu w tym państwie.

Art. 35¹⁴. Postanowienia oddziałów 6a i 6b nie mają zastosowania do zbioru utworów, co do którego w wyniku działań, o których mowa w art. 35¹⁰ ust. 1, stwierdzono, że składa się w głównej mierze z:

- 1) utworów audiowizualnych, których producenci mają siedzibę albo miejsce stałego pobytu w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strona umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
- 2) utworów innych niż utwory audiowizualne, opublikowanych po raz pierwszy albo – w przypadku braku publikacji – nadanych po raz pierwszy w państwie, o którym mowa w pkt 1,
- 3) utworów obywateli państwa, o którym mowa w pkt 1, jeżeli pomimo podjęcia działań, o których mowa w art. 35¹⁰ ust. 1, nie można było ustalić tego państwa zgodnie z pkt 1 i 2

– chyba że istnieje organizacja zbiorowego zarządzania reprezentatywna w odniesieniu do utworów, pól eksploatacji oraz kategorii uprawnionych tego państwa.

Art. 35¹⁵. Korzystanie, o którym mowa w art. 35¹⁹ i art. 35²² ust. 1, jest dozwolone, jeżeli nie odbywa się w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej. Instytucje dziedzictwa kulturowego mogą uzyskiwać przychody z takiego korzystania, o ile zostaną one przeznaczone na pokrycie bezpośrednich kosztów digitalizacji, rozpowszechniania utworów uznanych za niedostępne w handlu lub kosztów uzyskania licencji na korzystanie z tych utworów.

Art. 35¹⁶. 1. Instytucja dziedzictwa kulturowego zainteresowana korzystaniem z utworów niedostępnych w handlu lub organizacja zbiorowego zarządzania zainteresowana zawieraniem umów licencji niewyłącznych uprawniających do takiego korzystania składa wnioski do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o dokonanie rejestracji tego podmiotu w portalu utworów niedostępnych w handlu prowadzonym przez Urząd Unii Europejskiej do spraw własności intelektualnej w ramach europejskiego obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej. Wniosek składany jest za pomocą systemu teleinformatycznego służącego do obsługi tego portalu.

2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego rejestruje wnioskodawcę w tym portalu albo stwierdza, w drodze decyzji, że wnioskodawca nie jest żadnym z podmiotów, o których mowa w ust. 1.

Art. 35¹⁷. 1. Uprawniony może żądać powstrzymania się od korzystania, o którym mowa w art. 35¹⁹ i art. 35²² ust. 1, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego służącego do obsługi portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶.

2. Organizacja zbiorowego zarządzania, która otrzymała informację o żądaniu uprawnionego, o którym mowa w ust. 1, zaprzestaje zawierania umów, o których mowa w art. 35¹⁹, oraz zamieszczania danych, o których mowa w art. 35²⁰, w zakresie objętym tym żądaniem.

3. Instytucja dziedzictwa kulturowego, która otrzymała informację o żądaniu uprawnionego, o którym mowa w ust. 1:

- 1) nie rozpoczyna korzystania z utworu w zakresie objętym tym żądaniem – jeżeli informację tę otrzymała przed rozpoczęciem korzystania objętego żądaniem;
- 2) zaprzestaje korzystania z utworu w zakresie objętym tym żądaniem w terminie miesiąca od otrzymania tej informacji – jeżeli informację tę otrzymała po rozpoczęciu korzystania objętego żądaniem.

4. W przypadku powzięcia wątpliwości co do tożsamości osoby, która złożyła żądanie, lub co do przysługiwania tej osobie praw do utworu instytucja dziedzictwa kulturowego lub organizacja zbiorowego zarządzania może wezwać tę osobę, na adres poczty elektronicznej wskazany w żądaniu, do złożenia na piśmie oświadczenia potwierdzającego te okoliczności. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się od momentu otrzymania oświadczenia.

5. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może określić, w drodze rozporządzenia, tryb lub sposoby składania żądania powstrzymania się od korzystania z utworu przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę aktualnie dostępne funkcje tego systemu, konieczność zapewnienia uprawnionemu łatwego sposobu złożenia żądania w każdym czasie oraz konieczność ograniczenia przetwarzania jego danych osobowych do minimum niezbędnego dla zagwarantowania skutecznego informowania o żądaniu organizacji zbiorowego zarządzania i instytucji dziedzictwa kulturowego oraz skutecznej komunikacji tych podmiotów z uprawnionym.

6. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące konkretnego korzystania z utworu może zostać złożone również na piśmie organizacji zbiorowego zarządzania albo instytucji dziedzictwa kulturowego, która zamieściła w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶, dane dotyczące tego korzystania. Organizacja zbiorowego zarządzania przekazuje niezwłocznie informację o tym żądaniu instytucji dziedzictwa kulturowego, której ono dotyczy.

7. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazuje Urzędowi Unii Europejskiej do spraw własności intelektualnej informację o aktualnie obowiązujących przepisach dotyczących składania żądania, o którym mowa w ust. 1, w celu zamieszczenia jej przez ten Urząd w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶.

Art. 35¹⁸.1 Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może określić, w drodze rozporządzenia, tryb lub sposób zamieszczania w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶, danych, o których mowa w art. 35²⁰ ust. 1 i art. 35²³, biorąc pod uwagę aktualnie dostępne funkcje tego portalu.

2. Instytucja dziedzictwa kulturowego korzystająca z utworu niedostępnego w handlu oraz organizacja zbiorowego zarządzania zawierająca umowy licencji niewyłącznych uprawniające do takiego korzystania zamieszczają na swoich stronach internetowych:

- 1) odesłanie do strony internetowej portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶;
- 2) informację o dostępnych sposobach złożenia żądania, o którym mowa w art. 35¹⁷.

3. Jeżeli pierwsze rozpowszechnienie utworu miało miejsce na terytorium innego państwa oraz zaistnieje konieczność zwiększenia świadomości uprawnionych w tym państwie, podmioty o których mowa w ust. 2, podejmują dodatkowe działania informacyjne na terytorium tego państwa.”,

- b) po oddziale 6 dodaje się oddziały 6a i 6b w brzmieniu:

„Oddział 6a

Korzystanie z utworów niedostępnych w handlu na podstawie umowy licencji niewyłącznej zawartej z reprezentatywną organizacją zbiorowego zarządzania

Art. 35¹⁹. Na zasadach określonych w tym oddziale i oddziale 6 instytucje dziedzictwa kulturowego mogą korzystać z utworów niedostępnych w handlu,

znajdujących się na stałe w ich zbiorach, na podstawie umowy licencji niewyłącznej zawartej z reprezentatywną organizacją zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 5 ust. 2a ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Art. 35²⁰. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania zarejestrowana w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶, przed rozpoczęciem korzystania z utworu niedostępnego w handlu i na 6 miesięcy przed jego rozpowszechnieniem na podstawie art. 35¹⁹, zamieszcza w tym portalu następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz pseudonim twórcy albo wzmiankę o anonimowości,
- 2) imię i nazwisko albo nazwę uprawnionego, któremu w zakresie pól eksploatacji objętych umową licencji niewyłącznej, o której mowa w art. 35¹⁹, przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu,
- 3) tytuł utworu, a w przypadku jego braku – inne informacje umożliwiające jego identyfikację,
- 4) imię i nazwisko albo nazwę producenta lub wydawcy utworu
– o ile są dostępne;
- 5) informację o zakresie korzystania, do którego uprawnia umowa licencji niewyłącznej zawarta z instytucją dziedzictwa kulturowego i objętych nią terytoriach;
- 6) dane kontaktowe stron umowy licencji niewyłącznej, w tym ich adresy poczty elektronicznej.

2. W przypadku zawarcia przez organizację zbiorowego zarządzania kolejnej umowy licencji niewyłącznej dotyczącej tego samego utworu i uprawnionego organizacja zbiorowego zarządzania uzupełnia wpis w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶, o dane, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, dotyczące tej umowy. Rozpowszechnianie na podstawie tej umowy można rozpocząć po upływie 6 miesięcy od dnia uzupełnienia wpisu w portalu.

Art. 35²¹. 1. Korzystanie, o którym mowa w art. 35¹⁹, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez instytucję dziedzictwa kulturowego z siedzibą w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym może odbywać się na podstawie umowy licencji niewyłącznej zawartej z zagraniczną organizacją zbiorowego zarządzania

w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, która jest reprezentatywna zgodnie z przepisami tego państwa członkowskiego.

2. Umowa licencji niewyłącznej, o której mowa w art. 35¹⁹, może obejmować terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Oddział 6b

Dozwolony użytek utworów niedostępnych w handlu

Art. 35²². 1. Na zasadach określonych w tym oddziale i oddziale 6 instytucje dziedzictwa kulturowego mogą zwielokrotnić utwory niedostępne w handlu, znajdujące się na stałe w ich zbiorach, oraz rozpowszechnić je na niekomercyjnych stronach internetowych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się wyłącznie, jeżeli korzystanie na podstawie przepisów oddziału 6a nie jest możliwe ze względu na brak reprezentatywnej organizacji zbiorowego zarządzania, o której mowa w art. 5 ust 2a ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, oraz uprawniony, któremu w zakresie pól eksploatacji wymienionych w ust. 1 przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu, nie jest reprezentowany przez żadną organizację zbiorowego zarządzania na podstawie umowy o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi albo umowy o reprezentacji w rozumieniu ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Art. 35²³. Instytucja dziedzictwa kulturowego zarejestrowana w portalu, o którym mowa w art. 35¹⁶, przed rozpoczęciem zwielokrotniania utworu niedostępnego w handlu i na 6 miesięcy przed jego publicznym udostępnieniem na podstawie art. 35²² ust. 1 zamieszcza w tym portalu następujące dane:

- 1) imię i nazwisko oraz pseudonim twórcy albo wzmiankę o anonimowości,
- 2) imię i nazwisko albo nazwę uprawnionego, któremu w zakresie pól eksploatacji wymienionych w art. 35²²ust. 1 przysługują autorskie prawa majątkowe do utworu,
- 3) tytuł utworu, a w przypadku jego braku – inne informacje umożliwiające jego identyfikację,

- 4) imię i nazwisko albo nazwę producenta lub wydawcy utworu
– o ile są dostępne;
- 5) informację o zakresie korzystania z utworu niedostępnego w handlu i terytoriach objętych tym korzystaniem;
- 6) swoje dane kontaktowe, w tym adres poczty elektronicznej.

Art. 35²⁴. Uznaje się, że korzystanie, o którym mowa w art. 35²² ust. 1, ma miejsce wyłącznie w państwie członkowskim Unii Europejskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym korzystająca instytucja dziedzictwa kulturowego ma siedzibę.

Art. 35²⁵. Do korzystania, o którym mowa w tym oddziale, stosuje się przepisy art. 34 i art. 35.”;

- 9) w art. 44 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do umów o korzystanie z utworów zawieranych z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi albo z niezależnym podmiotem zarządzającym w rozumieniu ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.”;
- 10) art. 47 otrzymuje brzmienie:
„Art. 47. Jeżeli wynagrodzenie twórcy zależy od wysokości wpływów z korzystania z utworu, twórca ma prawo do:
 - 1) otrzymania informacji mającej istotne znaczenie dla określenia wysokości tego wynagrodzenia w sytuacjach, w których nie stosuje się art. 47¹;
 - 2) wglądu w niezbędnym zakresie do dokumentacji mającej istotne znaczenie dla określenia wysokości tego wynagrodzenia.”;
- 11) po art. 47 dodaje się art. 47¹ i art. 47² w brzmieniu:
„Art. 47¹. 1. Twórca ma prawo do regularnego otrzymywania od osoby, na którą przeniósł autorskie prawa majątkowe, lub od osoby, której udzielił licencji, aktualnej informacji o przychodach z korzystania ze swojego utworu oraz o wynagrodzeniu należnym w związku z tym korzystaniem, odrębnie dla każdego ze sposobów korzystania. Informacja może być wykorzystana przez twórcę wyłącznie w celu ustalenia wartości majątkowej praw przeniesionych albo stanowiących przedmiot licencji.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana z regularnością adekwatną do specyfiki danego sektora i sposobu korzystania z utworu, nie rzadziej niż raz w roku i nie częściej niż raz na kwartał.

3. Jeżeli obowiązani, o których mowa w ust. 1, następnie przenieśli prawa majątkowe lub udzielili licencji i w związku z tym nie posiadają pełnej informacji, o której mowa w ust. 1, powiadamiają o tym fakcie twórcę i udostępniają mu, na jego żądanie, dane identyfikujące nabywcę praw lub licencjobiorcę. W takim przypadku, na żądanie twórcy, brakującej informacji udziela ten nabywca lub licencjobiorca.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się w przypadku, gdy wkład twórczy nie jest znaczący w stosunku do wykorzystywanej całości, chyba że twórca, który żąda informacji, o której mowa w ust. 1, wykaże, że informacja ta jest niezbędna do wykonania prawa, o którym mowa w art. 44. W przypadku utworu zbiorowego, zbioru utworów oraz utworu współautorskiego domniemywa się, że wkład twórczy nie jest znaczący w stosunku do wykorzystywanej całości. W przypadku utworu audiowizualnego domniemanie to nie ma zastosowania do reżysera, operatora obrazu, twórcy adaptacji utworu literackiego, twórcy stworzonych dla utworu audiowizualnego utworów muzycznych lub słowno-muzycznych oraz twórcy scenariusza.

5. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli koszty lub obciążenie administracyjne związane z realizacją obowiązku wynikającego z przepisów ust. 1 lub 3 okazałyby się niewspółmiernie uciążliwe w stosunku do przychodów z korzystania z utworu, wykonanie obowiązku można ograniczyć do form i zakresu informacji, których można racjonalnie oczekiwać przy uwzględnieniu specyfiki danego sektora, sposobu korzystania i rodzaju utworu.

6. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się do korzystania dokonywanego na podstawie:

- 1) umowy o korzystanie z utworów zawartej z organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi albo z niezależnym podmiotem zarządzającym w rozumieniu ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi;
- 2) nieodpłatnej licencji udzielonej przez twórcę ogółowi społeczeństwa;
- 3) nabycia praw, o którym mowa w art. 12.

Art. 47². Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po zasięgnięciu opinii organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami artystów wykonawców, stowarzyszeń twórców lub artystów wykonawców, właściwych izb gospodarczych, ogólnokrajowych organizacji zrzeszających podmioty korzystające z

praw autorskich lub artystycznych wykonań oraz publicznych organizacji radiowych i telewizyjnych, może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) częstotliwość lub zakres przekazywanej informacji, o której mowa w art. 47¹ ust. 1, dla konkretnych sektorów, sposobów korzystania lub rodzajów utworów,
- 2) sektory, sposoby korzystania lub rodzaje utworów, w odniesieniu do których każdorazowo należy uznawać, że wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 47¹ ust. 5, określając równocześnie dla tych sektorów, sposobów korzystania lub rodzajów utworów zakres dopuszczalnego ograniczenia wykonywania obowiązku wynikającego z art. 47¹ ust. 1 lub 3

– biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych sektorów, sposobów korzystania lub rodzajów utworów.”;

- 12) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57. 1. Jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjobiorca, któremu udzielono licencji wyłącznej, zobowiązany do rozpowszechnienia utworu nie przystąpi do jego rozpowszechnienia w uzgodnionym terminie, twórca może wyznaczyć mu dodatkowy termin na rozpowszechnienie utworu, nie krótszy niż sześć miesięcy, z zastrzeżeniem że w razie bezskutecznego upływu tego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy lub jej wypowiedzenia.

2. Niezależnie od uzgodnionego terminu twórca może odstąpić od umowy lub ją wypowiedzieć, jeżeli nabywca autorskich praw majątkowych lub licencjobiorca, któremu udzielono licencji wyłącznej, zobowiązany do rozpowszechnienia utworu nie przystąpi do jego rozpowszechnienia w terminie 10 lat, a w przypadku utworów architektonicznych, architektoniczno-urbanistycznych i urbanistycznych – w terminie 20 lat od dnia przeniesienia majątkowych praw autorskich lub udzielenia licencji wyłącznej. Przed odstąpieniem od umowy lub jej wypowiedzeniem twórca wyznacza dodatkowy termin na rozpowszechnienie utworu, nie krótszy niż 6 miesięcy.

3. Twórca, który udzielił licencji wyłącznej, może po upływie dodatkowego terminu na rozpowszechnienie utworu, zamiast wypowiedzieć umowę, udzielić licencji innym osobom. Licencja wyłączna staje się wówczas licencją niewyłączną.

4. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się, jeżeli brak rozpowszechnienia utworu wynika z okoliczności w przeważającej mierze zależnych od twórcy.

5. W przypadku współtwórców prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje tylko tym, których wkłady pracy twórczej mają samodzielne znaczenie.”;

13) w art. 66 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Umowa licencyjna uprawnia do korzystania z utworu w okresie pięciu lat na terytorium państwa, w którym licencjobiorca ma swoją siedzibę albo miejsce zamieszkania, chyba że w umowie postanowiono inaczej.”;

14) po art. 68 dodaje się art. 68¹ w brzmieniu:

„Art. 68¹. Sprawy, o których mowa w art. 44 i art. 47¹, mogą być przedmiotem mediacji, o której mowa w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

15) uchyla się art. 72;

16) po art. 73 dodaje się art. 73¹ w brzmieniu:

„Art. 73¹. 1. Strony negocjujące umowę o publiczne udostępnianie utworu audiowizualnego w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, mogą wystąpić do Komisji Prawa Autorskiego, o której mowa w ustawie o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, o przeprowadzenie mediacji, wskazując mediatora z listy arbitrów.

2. Jeżeli wskazany przez strony mediator wyrazi zgodę na mediację, uzgadnia ze stronami warunki, zasady i harmonogram mediacji.

3. Mediator pomaga stronom w osiągnięciu porozumienia i w stosownych przypadkach proponuje własne rozwiązanie.

4. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–3 do mediacji stosuje się odpowiednio przepisy o mediacji zawarte w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

5. Obsługę techniczno-organizacyjną mediacji zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, nie dłużej niż przez 3 miesiące od dnia wyrażenia przez mediatora zgody na mediację.”;

17) w art. 77 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do programów komputerowych nie stosuje się przepisów art. 16 pkt 3–5, art. 20, art. 23, art. 23¹, art. 26², art. 33²–33⁵, art. 43, art. 44, art. 47¹, art. 47², art. 49 ust. 2, art. 56, art. 57, art. 60, art. 62 i art. 68¹.”;

18) w rozdziale 11 po oddziale 3¹ dodaje się oddział 3² w brzmieniu:

„Oddział 3²

Prawo do publikacji prasowych w ramach świadczenia usług drogą elektroniczną

Art. 99⁷. 1. Publikacją prasową jest zbiór utworów lub przedmiotów praw pokrewnych złożony głównie z utworów słownych o charakterze dziennikarskim, stanowiący odrębną całość w ramach periodycznej lub regularnie aktualizowanej pod jednym tytułem publikacji, takiej jak dziennik, czasopismo, serwis agencji prasowej lub internetowy serwis informacyjny, rozpowszechniany w celach informacyjnych w dowolnej formie i w dowolny sposób w ramach działalności gospodarczej lub statutowej i na odpowiedzialność podmiotu, który sprawuje nad nim faktyczną i prawną kontrolę. Publikacjami prasowymi nie są publikacje periodyczne rozpowszechniane do celów naukowych lub akademickich.

2. Bez uszczerbku dla praw twórców i pozostałych uprawnionych, wydawcy publikacji prasowej przysługuje wyłączne prawo do rozporządzania publikacją prasową i korzystania z niej w zakresie:

- 1) zwielokrotniania publikacji prasowej;
- 2) publicznego udostępniania publikacji prasowej w taki sposób, aby każdy mógł mieć do niej dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, przez usługodawcę w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do:

- 1) własnego użytku osobistego, niezwiązanego z celem zarobkowym;
- 2) publicznego udostępniania hiperłącza do publikacji prasowej;
- 3) pojedynczych słów lub bardzo krótkich fragmentów publikacji prasowej;
- 4) utworów lub przedmiotów praw pokrewnych zamieszczonych w publikacji prasowej, których ochrona wygasła lub które nigdy nie były przedmiotem ochrony.

4. Przepis ust. 2 nie upoważnia do zakazywania korzystania z utworu lub przedmiotu prawa pokrewnego zamieszczonych w publikacji prasowej na podstawie licencji niewyłącznej, jeżeli korzystanie to odbywa się za zgodą uprawnionego.

Art. 99⁸. Prawo, o którym mowa w art. 99⁷ ust. 2, wygasa z upływem dwóch lat następujących po roku, w którym publikacja prasowa została rozpowszechniona po raz pierwszy.

Art. 99⁹. 1. Twórcy utworów zamieszczonych w publikacji prasowej mają prawo do 50% wynagrodzenia należnego wydawcy z tytułu korzystania z prawa, o którym mowa w art. 99⁷ ust. 2.

2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, wydawca wypłaca twórcy nie później niż w terminie 30 dni od otrzymania tego wynagrodzenia przez wydawcę.

Art. 99¹⁰. Przepisy ustawy stosuje się do publikacji prasowych:

- 1) wydawcy, który ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) wydawcy, który ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.”;

19) art. 100 i art. 101 otrzymują brzmienie:

„Art. 100. Wykonywanie praw pokrewnych podlega odpowiednio ograniczeniom wynikającym z przepisów art. 23–35.

Art. 101. 1. Do przedmiotów praw pokrewnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 1 ust. 4, art. 6–6³, art. 8 ust. 2, art. 15, art. 35⁵–35²⁵, art. 35a–35e, art. 39, art. 51, art. 79 i art. 80;

2. Do przedmiotów praw pokrewnych, z wyłączeniem praw wydawców prasowych do publikacji prasowych w ramach świadczenia usług drogą elektroniczną, o których mowa w przepisach art. 99⁷–99¹⁰, stosuje się odpowiednio przepisy art. 22¹–22⁷.”;

20) Art. 127¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 127¹. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może utworzyć w drodze zarządzenia zespół do spraw przeciwdziałania naruszeniom prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz określić jego skład, zadania i tryb działania, uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia należytej i zrównoważonej reprezentacji uprawnionych oraz podmiotów, których usługi są wykorzystywane do dokonywania tych naruszeń.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. z 2021 r. poz. 386) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:

- „3a) eksploracja tekstów i danych oznacza eksplorację tekstów i danych w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
- 3b) instytucja oświatowa oznacza instytucję oświatową w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych;”;
- 2) w art. 8 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
- „1a. W przypadku instytucji oświatowych oraz podmiotów, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005), korzystanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, odbywa się na odpowiedzialność tej instytucji lub podmiotu, na ich terenie lub w innym miejscu, lub za pośrednictwem bezpiecznego środowiska elektronicznego dostępnego, dzięki zastosowaniu procedur uwierzytelniających, tylko dla uczących się i nauczających lub prowadzących działalność naukową w danej instytucji lub podmiocie.
- 1b. Uznaje się, że korzystanie z baz danych w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych, za pośrednictwem bezpiecznego środowiska elektronicznego, w sposób określony w ust. 1a, odbywa się w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w którym dana instytucja oświatowa lub podmiot mają siedzibę.”;
- 3) po art. 8 dodaje się art. 8a–8d w brzmieniu:
- „Art. 8a. 1. Wolno zwielokrotniać rozpowszechnione bazy danych w celu eksploracji tekstów i danych, z wyłączeniem tworzenia generatywnych modeli sztucznej inteligencji, chyba że uprawniony zastrzegł inaczej.
2. Zastrzeżenie, o którym mowa w ust. 1, powinno być adekwatne do sposobu udostępniania baz danych. W przypadku baz danych publicznie udostępnionych w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym, zastrzeżenie następuje w formacie nadającym się do odczytu maszynowego, wraz z metadanymi, w rozumieniu ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. 2023 r. poz. 1524).
3. Bazy danych zwielokrotnione zgodnie z ust. 1 mogą być przechowywane wyłącznie w celu eksploracji tekstów i danych, tak długo jak jest to konieczne do osiągnięcia tego celu.
- ”

Art. 8b. 1. Biblioteki, muzea, archiwa oraz instytucje kultury, których statutowym zadaniem jest gromadzenie, ochrona i upowszechnianie zbiorów dziedzictwa filmowego lub fonograficznego, zwane dalej „instytucjami dziedzictwa kulturowego”, a także podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mogą zwielokrotniać bazy danych w celu eksploracji tekstów i danych do celów badań naukowych, z wyłączeniem tworzenia generatywnych modeli sztucznej inteligencji, jeżeli czynności te nie są dokonywane w celu osiągnięcia bezpośredniej lub pośredniej korzyści majątkowej.

2. Bazy danych zwielokrotnione zgodnie z ust. 1 mogą być przechowywane do celów badań naukowych, w tym weryfikacji wyników tych badań. Przechowywanie baz danych odbywa się z zachowaniem poziomu bezpieczeństwa zapewniającego dostęp do nich wyłącznie upoważnionym osobom, z uwzględnieniem procedur uwierzytelniających.

3. Uprawniony może stosować środki zapewniające bezpieczeństwo i integralność sieci i baz danych wyłącznie w takim zakresie, jaki jest niezbędny do osiągnięcia tego celu.

Art. 8c. Instytucje dziedzictwa kulturowego mogą zwielokrotniać bazy danych znajdujące się na stałe we własnych zbiorach, niezależnie od formatu lub nośnika, w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony tych zbiorów.

Art. 8d. Instytucje dziedzictwa kulturowego mogą zwielokrotniać znajdujące się na stałe w ich zbiorach bazy danych uznane za niedostępne w handlu oraz rozpowszechniać je na niekomercyjnych stronach internetowych. Przepisy oddziału 6 i 6b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych stosuje się odpowiednio.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2207) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W zakresie, w jakim art. 35¹⁹ ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewiduje możliwość korzystania z utworów niedostępnych w handlu lub przedmiotów praw pokrewnych na podstawie umowy zawartej z organizacją zbiorowego zarządzania, prawami danej kategorii uprawnionych do danego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na danym polu eksploatacji, którzy nie zawarli umowy o zbiorowe zarządzanie prawami autorskimi lub prawami

pokrewnymi z żadną organizacją, zbiorowo zarządza ta organizacja, która jest reprezentatywna w odniesieniu do tych praw. W zakresie swojej reprezentatywności organizacja ta, na wniosek instytucji dziedzictwa kulturowego, może objąć umową licencji niewyłącznej również niedostępne w handlu utwory lub przedmioty praw pokrewnych, w odniesieniu do których uprawnieni zawarli umowę o zbiorowe zarządzanie z inną organizacją zbiorowego zarządzania.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Umowa zawarta z reprezentatywną organizacją zbiorowego zarządzania uprawnia użytkownika do korzystania także z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych, do których prawami zarządza ona zbiorowo na podstawie ust. 2 i 2a.”;

2) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Organizacja zbiorowego zarządzania, która zawiera umowę w zakresie, o którym mowa w art. 22¹ ust. 1 lub art. 99⁷ ust. 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, może, na żądanie usługodawcy, rozszerzyć zakres takiej umowy o prawa tej samej kategorii uprawnionych do tego samego rodzaju utworów lub przedmiotów praw pokrewnych na tym samym polu eksploatacji, którymi organizacja ta nie zarządza na podstawie umowy o zbiorowe zarządzanie lub umowy o reprezentacji (rozszerzona licencja zbiorowa), pod warunkiem że w zakresie tego rozszerzenia:

- 1) umowa dotyczy wyłącznie korzystania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) organizacja zbiorowego zarządzania jest reprezentatywna w odniesieniu do tych praw.

2. Uprawnieni objęci rozszerzeniem, o którym mowa w ust. 1, mogą w każdym czasie i ze skutkiem natychmiastowym, w drodze oświadczenia złożonego organizacji zbiorowego zarządzania, wyłączyć swoje utwory lub przedmioty praw pokrewnych z zakresu rozszerzonych licencji zbiorowych. Przepisy art. 32 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem że okres, o którym mowa w ust. 3, wynosi 6 miesięcy.

3. Organizacja zbiorowego zarządzania, o której mowa w ust. 1, w rozsądnym czasie, nie krótszym niż 3 miesiące, przed udzieleniem rozszerzonej licencji zbiorowej podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej, że zamierza udzielić takiej licencji, a następnie że udzieliła takiej licencji oraz, w każdym przypadku, że uprawnieni mogą złożyć oświadczenie, o którym mowa w ust. 2.”;

3) w art. 7 w ust. 1 w pkt 2 w lit. c kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zrzęsza istotną liczbę uprawnionych w zakresie objętym wnioskiem o udzielenie zezwolenia, biorąc pod uwagę ogólną liczbę uprawnionych danej kategorii.”.

Art. 4. 1. Do obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zgód uprawnionego na rozpowszechnianie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych nadawanych drogą wprowadzenia bezpośredniego przepisy art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się od dnia 7 czerwca 2025 r., jeżeli wygasają po tej dacie.

2. Do umów obowiązujących w dniu wejścia w życie przepisu art. 47¹, określony w nim obowiązek informacyjny stosuje się w zakresie korzystania z utworu lub artystycznego wykonania mającego miejsce od dnia wejścia w życie tego przepisu.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 47¹, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Anna Nowak

Zastępca Dyrektora

Departamentu Legislacyjnego

w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/